

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.01.2010, sp. zn. 29 Cdo 143/2008, ECLI:CZ:NS:2010:29.CDO.143.2008.1

Číslo: 107/2010

Právní věta: Námitky týkající se potřeby soupisu a zpeněžování dalšího majetku konkursní podstaty lze v konkursu vedeném podle zákona č. 328/1991 Sb. po právní moci usnesení o schválení konečné zprávy účinně uplatnit jen ohledně majetku, jehož existence vyjde (nově) najevo až po rozhodnutí o schválení konečné zprávy. Námitkami, které měly zaznít při projednání a schválení konečné zprávy, se soud v usnesení o zrušení konkursu pro nedostatek majetku již nezabývá.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 28.01.2010

Spisová značka: 29 Cdo 143/2008

Číslo rozhodnutí: 107

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Konkurs

Předpisy: 44 odst. 1 písm. d) ZKV ve znění do 31.12.2007
§ 29

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Usnesením ze dne 20. 1. 2006 zrušil K r a j s k ý s o u d v Brně (dále též jen „konkursní soud“) – odkazuje na ustanovení § 44 odst. 1 písm. d) zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (dále též jen „ZKV“) – konkurs na majetek úpadce Zemědělského družstva R. – v likvidaci pro nedostatek majetku.

Konkursní soud uzavřel, že zpeněžením majetku konkursní podstaty úpadce dosáhl správce konkursní podstaty výtěžku zpeněžení ve výši 105 000 Kč při hotových výdajích správce konkursní podstaty ve výši 10 000 Kč. Dále poukázal na to, že za uvedeného stavu se v řízení již nedostávalo prostředků pro další vedení konkursu (s příkladným výčtem nezbytných výdajů).

K odvolání konkursních věřitelů 1) Z. N. a 2) Z. N. V r c h n í s o u d v Olomouci usnesením ze dne 22. 5. 2007 potvrdil usnesení soudu prvního stupně.

Odvolací soud poukázal na to, že konečnou zprávu o zpeněžování majetku z konkursní podstaty spolu s vyúčtováním své odměny a výdajů (dále též jen „konečná zpráva“) předložil správce konkursní podstaty soudu 1. 7. 2005, že konečná zpráva byla vyvěšena na úřední desce konkursního soudu 12. 9. 2005 a sňata 12. 10. 2005, že o vyvěšení konečné zprávy a o termínu jednání o konečné zprávě

(11. 10. 2005) byli účastníci řízení vyrozuměni usnesením konkursního soudu ze dne 20. 8. 2005, že až do 11. 10. 2005, kdy konkursní soud konečnou zprávu projednal, proti ní nebyly podány žádné námitky a že konkursní soud konečnou zprávu schválil usnesením ze dne 11. 10. 2005, které nabylo právní moci 9. 12. 2005.

Na tomto základě pak s odkazem na ustanovení § 159a odst. 1 a 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu uzavřel, že pravomocné rozhodnutí o schválení konečné zprávy je závazné pro účastníky konkursu, konkursní soud i odvolací soud, který již znovu nemůže posuzovat zda do konkursní podstaty měl být zahrnut majetek převedený pozdějším úpadcem na společnost H. Dodal, že námitky v dotčeném směru měli odvolatelé uplatnit v námitkách proti konečné zprávě, což neučinili. Jelikož podle schválené konečné zprávy pohledávky za podstatou převyšují příjmy dosažené zpeněžením majetku z konkursní podstaty, je dán důvod k tomu, aby byl konkurs zrušen pro nedostatek majetku podstaty, uzavřel odvolací soud.

Proti usnesení odvolacího soudu podali konkursní věřitelé 1) Z. N. a 2) Z. N. dovolání, jehož přípustnost opírají o ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., namítají, že jsou dány dovolací důvody uvedené v § 241a odst. 2 o. s. ř., tedy že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (odstavec 2 písm. a/) a že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (odstavec 2 písm. b/) a požadují, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Zásadní právní význam napadeného rozhodnutí spatřují dovolatelé v porušení základních ústavních práv každého občana na spravedlivý soudní proces ve smyslu Listiny základních práv a svobod (dále též jen „Listina“), zakotvených v hlavě páté, zejména pak v článku 38.

Konkrétně dovolatelé poukazují na obsah svých odvolacích námitek, zaměřených na nedostatky v činnosti správce konkursní podstaty úpadce při prošetření platnosti převodů majetku pozdějšího úpadce.

Odvolacímu soudu pak vytýkají, že své rozhodnutí opřel zejména o tu skutečnost, že účastníci řízení byli informováni o vyvěšení konečné zprávy a že pravomocné usnesení o schválení konečné zprávy je pro účastníky konkursního řízení i pro konkursní soud a odvolací soud závazné, takže výše shrnuté odvolací námitky již nemůže posuzovat.

Také v posouzení, zda a za jakých podmínek mohou účastníci pravomocně neskončeného konkursního řízení napadat rozhodnutí soudu poté, co již byla pravomocně schválena konečná zpráva, přisuzují dovolatelé napadenému rozhodnutí zásadní právní význam.

Dovolatelé přitom nesouhlasí se závěrem odvolacího soudu, že i na usnesení o schválení konečné zprávy lze aplikovat ustanovení § 159a odst. 1 a 4 o. s. ř., zdůrazňují, že toto usnesení je pouze jedním z kroků vedoucích ke konečnému rozhodnutí a že kdykoliv před pravomocným prohlášením konkursu, či před zamítnutím návrhu na prohlášení konkursu musí soud zkoumat všechny skutečnosti rozhodné pro spravedlivé rozhodnutí. V této souvislosti připomínají, že soudu nabídli důkazy, které nasvědčují tomu, že majetek úpadce byl převeden na třetí subjekt absolutně neplatnými smlouvami, tedy, že úpadce je právoplatným vlastníkem tohoto majetku. Proto usuzují, že nebyly dány zákonné důvody pro „zamítnutí návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku úpadce“.

Dovolatelé rovněž upozorňují na skutečnost, že vzhledem ke svému věku a postavení neměli možnost se s konečnou zprávou seznámit, a to i přesto, že konkursní soud, správce konkursní podstaty i zástupce věřitelů věděli o jejich zamítavém postoji a že usnesení o schválení konečné zprávy jim nebylo řádně dáno na vědomí.

Naplnění dovolacího důvodu uvedeného v § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř. spatřují dovolatelé v tom, že odvolací soud jejich námitky k činnosti správce konkursní podstaty neprojednal věcně a naplnění dovolacího důvodu uvedeného v § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. v tom, že odvolací soud vyšel z usnesením o schválení konečné zprávy, na které nesprávně aplikoval § 159a odst. 1 a 4 o. s. ř.

Konečně dovolatelé uzavírají, že napadeným rozhodnutím byla jim i ostatním oprávněným osobám odňata možnost, aby byli uspokojeni ve svých restitučních a transformačních nárocích. Naopak byl zvýhodněn třetí subjekt (společnost H.), který od úpadce neplatně nabyl rozhodující část majetku.

N e j v y š š í s o u d dovolání odmítl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Zákonem č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčním zákonem), byl s účinností od 1. 1. 2008 zrušen zákon o konkursu a vyrovnání (§ 433 bod 1. a § 434), s přihlédnutím k § 432 odst. 1 insolvenčního zákona se však pro konkursní a vyrovnací řízení zahájená před účinností tohoto zákona použijí dosavadní právní předpisy (tedy vedle zákona o konkursu a vyrovnání, ve znění účinném do 31. 12. 2007, i občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2007).

Dovolání v této věci může být přípustné jen podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. a) o. s. ř., ve spojení s ustanovením § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., tedy jen tehdy, dospěje-li dovolací soud k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu uveřejněné pod číslem 51/2003 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Důvod připustit dovolání však Nejvyšší soud nemá, když dovolatelé mu (oproti svému mínění) nepředkládají k řešení žádnou otázku, z níž by bylo možno usuzovat, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam.

Podle § 237 odst. 3 o. s. ř., rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam (odstavec 1 písm. c/) zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem.

Z ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. se podává, že dovolací přezkum je zde předpokládán zásadně pro posouzení otázek právních, pročez způsobilým dovolacím důvodem je ten, jímž lze namítat, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.). Jen z pohledu tohoto důvodu, jehož obsahovým vymezením je dovolací soud vázán (§ 242 odst. 3, věta první, o. s. ř.), je pak možné – z povahy věci – posuzovat, zda dovoláním napadené rozhodnutí je zásadně významné. Naopak zde nelze účinně uplatnit námitky proti skutkovým zjištěním způsobem, který předjímá dovolací důvod podle § 241a odst. 3 o. s. ř., stejně jako důvod podle § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř., jestliže tvrzené vady procesu získání skutkových zjištění (zejména provádění a hodnocení důkazů) nezahrnují podmínku existence právní otázky zásadního významu (srov. shodně usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 3. 2006, sp. zn. [III. ÚS 10/06](#), uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 9, ročník 2006, pod číslem 130).

První z otázek, pro jejíž zodpovězení přisuzují dovolatelé napadenému rozhodnutí zásadní právní význam, je formulována obecně a bez vazby na další dovolací argumentaci. Již způsob, jakým je formulována, tak brání v úsudku o jejím zásadním právním významu. Z dovoláním totiž není zřejmo, proč by rozhodnutím či postupem soudu měla být postižena právě ústavní práva garantovaná dovolatelům článkem 38 Listiny (tedy proč se domnívají, že byli odňati svému zákonnému soudci /článek 38 odst. 1 Listiny“/ nebo čím mělo být popřeno jejich právo ve smyslu článku 38 odst. 2 Listiny“). Pro případ, že by tato výtku měla ústit v argument, že soud v průběhu řízení svým

nesprávným postupem odňal dovolatelům možnost jednat před soudem, Nejvyšší soud poukazuje na to, že z obsahového hlediska jde o vystižení tzv. zmatečnostní vady řízení (§ 229 odst. 3 o. s. ř.), jež není způsobilým dovolacím důvodem a pro jejíž prověření tak ani nelze připustit dovolání (srov. i usnesení Nejvyššího soudu uveřejněné pod číslem 32/2003 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Druhou z položených otázek již Nejvyšší soud ve své rozhodovací praxi opakovaně zodpověděl ve shodně s napadeným usnesením.

K předpokladům, za nichž lze zrušit konkurs pro nedostatek majetku podle § 44 odst. 1 písm. d) ZKV, se Nejvyšší soud vyslovil např. již v usnesení uveřejněném pod číslem 48/2004 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek a tam uvedenou argumentaci dále rozvedl v usnesení ze dne 26. 6. 2007, sp. zn. [29 Odo 1111/2005](#), uveřejněném v časopise Soudní judikatura číslo 11, ročník 2007, pod číslem 170. S těmito rozhodnutími je napadené rozhodnutí v souladu.

V usnesení ze dne 15. 4. 2009, sp. zn. [29 Cdo 657/2009](#), pak Nejvyšší soud výslovně uzavřel, že námitkami, které měly zaznít při projednání a schválení konečné zprávy, se soud v usnesení o zrušení konkursu pro nedostatek majetku již nezabývá (srov. v obdobných souvislostech ke vztahu konečné zprávy /včetně jejího projednání a schválení/ a rozvrhového usnesení např. též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 12. 2008, sp. zn. [29 Cdo 1750/2008](#)). V usnesení ze dne 30. 9. 2009, sp. zn. [29 Cdo 5372/2007](#), Nejvyšší soud dále dodal, že námitky týkající se potřeby soupisu a zpeněžování dalšího majetku konkursní podstaty lze po právní moci usnesení o schválení konečné zprávy účinně uplatnit jen ohledně majetku, jehož existence vyjde (nově) najevo až po rozhodnutí o schválení končené zprávy. Všechna tato rozhodnutí (jež na položenou otázku odpovídají souladně s napadeným usnesením) jsou veřejnosti k dispozici na webových stránkách Nejvyššího soudu.

Námitky, jež podle dovolatelů měly být projednány odvolacím soudem, jsou těmi, jež mohly (a tudíž měly) zaznít při projednání konečné zprávy, což se nestalo. Bez významu jsou v této souvislosti také výtky týkající se případných nedostatků při uvědomění dovolatelů o vyvěšení konečné zprávy, neboť takové výhrady mohly (měly) zaznít nejpozději v rámci opravného prostředku podaného proti usnesení o schválení konečné zprávy (který dovolatelé nepodali).

Tento závěr s sebou nese konečné posouzení podaného dovolání jako nepřipustného; Nejvyšší soud je proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.), odmítl (§ 243b odst. 5, § 218 písm. c/ o. s. ř.).